

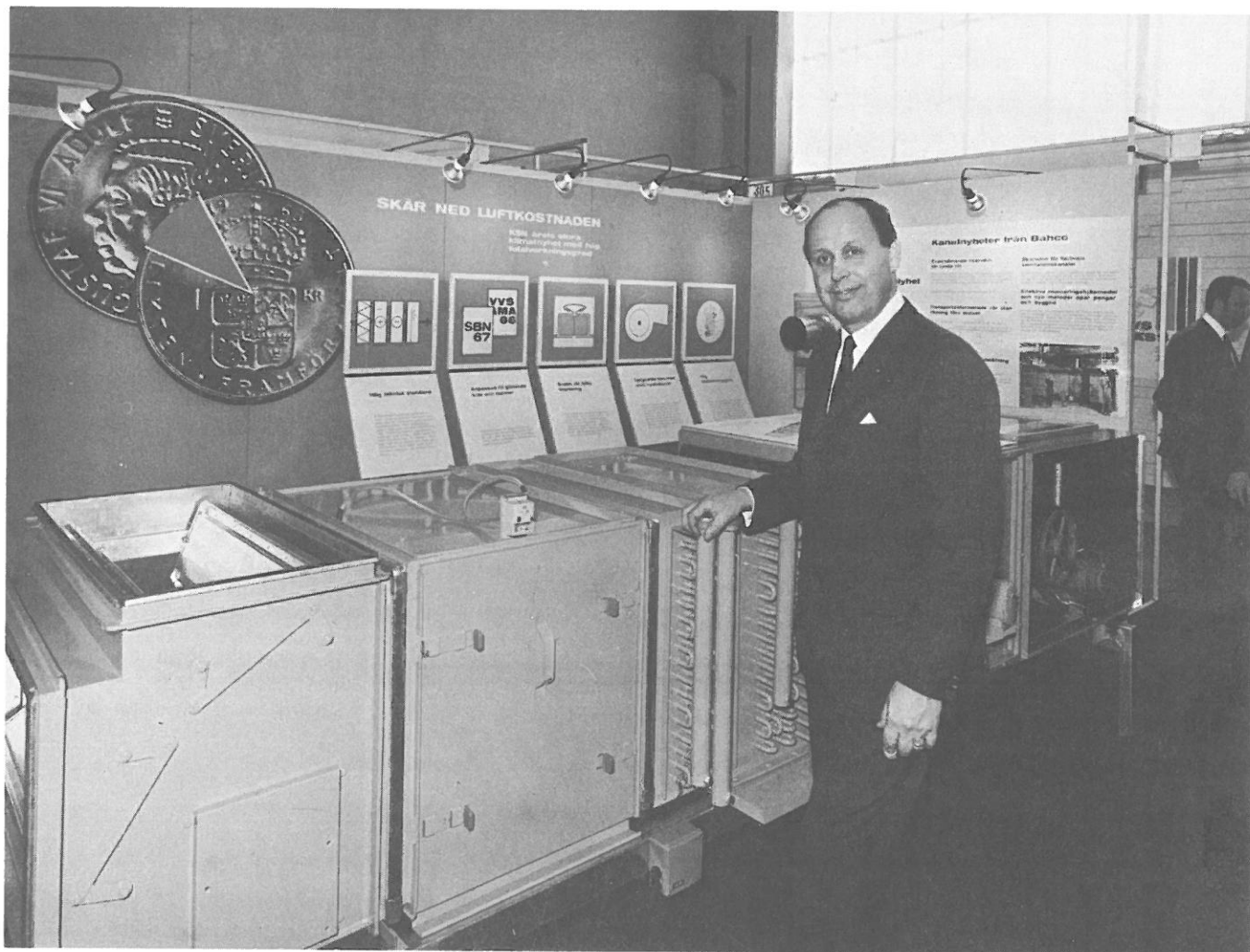
DAKAPO

Tidning för Bahco Ventilation

Utgivare: Gunnar Hybinette

Redaktör: Anders Rongelid

April 1969

Det är entusiasmen som bär fram vårt företag. Entusiasm, som bl a yttrar sig i nya produktidéer, konstruktiva förbättrings- och besparingsförslag. Denna entusiasm är viktig och nödvändig för att vi skall klara dagens och morgondagens målsättningar och hålla den lönsamhet som möjliggör nyinvesteringar och expansion. Och ger oss den trygghet vi behöver känna i arbetet.

Entusiasmen finns överallt på Bahco. Många frivilliga arbetstimmar ägnas åt att skapa samhörighet genom motions- och korporationsidrott, föreläsningar och mycket annat. Det har vi sedan tillbaka

i en god företagsanda, god fysisk och psykisk kondition som i sin tur är grunden till ytterligare nya produkter och förbättringar.

Jag vill gärna här framföra ett tack till alla frivilliga entusiaster på Bahco. Ni har gjort ett strålande arbete i många år och jag hoppas att ni även i framtiden inte kommer att förtröttnas.

Gunnar Hybinette

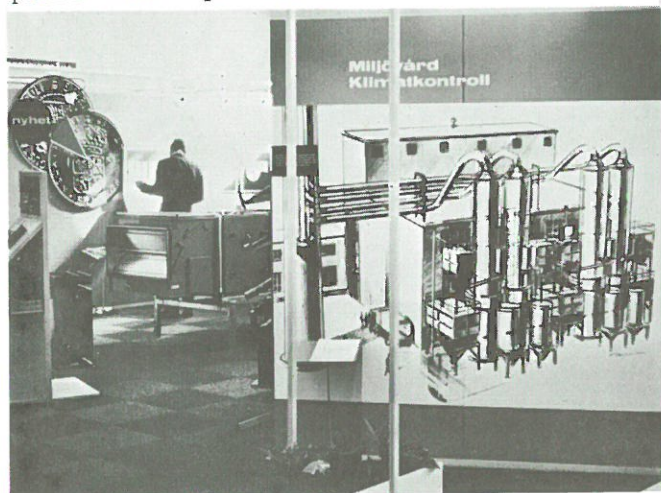
VVS-Mässan blev en framgång

Den just avslutade VVS-Mässan i Göteborg blev en stor publikframgång för oss. Trots mindre bra läge kunde vi inregistrera stort intresse för vår monter, där vi endast presenterade nyheter.

Anders Davidsson och Lars Jakobsson, som var överkommisariar för vår monter under utställningstiden var överens om att det var många besökande i montern och att antalet kongressdeltagare, som besökte vår nyhetsmonter var mycket stort. Besökarantalet var mycket bra i förhållande till omkringliggande monstrar. Vår monter upplevdes som snygg och mycket lättarbetad av vår personal.

Vår monter blev dock trång under de mest frekventa besökstiderna. Maximalt 25-30 personer fick plats, vilket gjorde att vår personal fick gå ut i gångarna för att alla intresserade besökare skulle få plats.

Fackfolk var mest intresserade av KSN, FDC (Tyristorprovet gick mycket bra), FTN, CSD och CTB. Allmänheten var naturligtvis mycket intresserade av Bahco Electronic Bastu, som också presenterades på mässan.

20-årsjubilerande Monarch Holland

Den 13 december firade vårt samarbetsföretag i Holland, Monarch N V, 20-årsjubileum. Det blev en helkväll med bl a scenuppträdande av några av Hollands främsta artister, supé och dans för alla anställda, som tillsammans med sina respektive hustrur och män uppgick till inte mindre än 700 personer.

Chefen för Monarch, direktör A Harmsen, startade sin verksamhet som värmeinstallatör. År 1956 förvärvade han representationen för Monarch oljebrännare (tillverkas av firma Weishaupt i Tyskland) och 1963 började han samarbeta med Bahco.

Utvecklingen har gått mycket snabbt och ventilationsavdelningen i Leimuiden med ingenjör J Komijn som chef sysselsätter idag 12 personer. Monarch är en av våra största återförsäljare av ventilationsutrustning utanför Skandinavien. Ett flertal stora anläggningar är utrustade med Bahco-ventilation, bl a ett kontorshus, uppfört av Philips pensionsstiftelse.

På bilden skålar Björn Möller (i mitten) med direktör och fru Harmsen. Björn passade för övrigt på att fylla år samma dag, vilket påkallade en extra skål.

Ivar Dybeck Rune Samuelsson Bo Nord

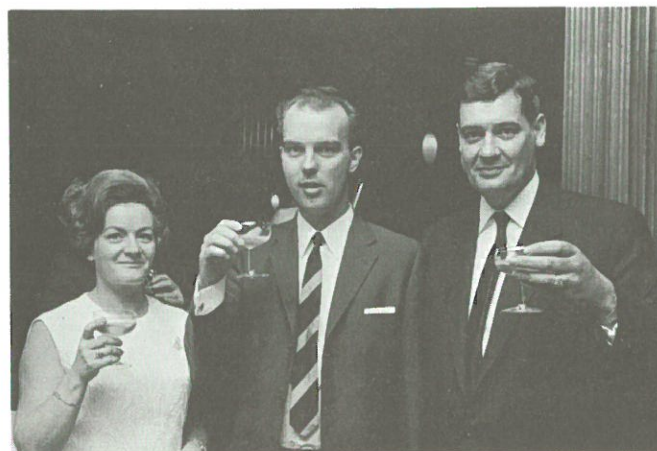
Förstärkt organisation för framtagning av nya produkter

För att ytterligare effektivisera framtagningen av nya produkter har en särskild projektavdelning inrättats. Avdelningen kommer att fungera som en linjeavdelning direkt under verkställande direktören, Gunnar Hybinette.

Avdelningen kommer att organiseras under våren och vara klar att fungera från den 1 juni. Till chef för projektavdelningen har utnämnts disponent Ivar Dybeck, som samtidigt utsetts till direktör i AB Bahco Ventilation. I organisationen kommer projektledare, projektplanerare och patent- och licensarenden att ingå.

Till ny produktionschef har utsetts överingenjör Rune Samuelsson och som dennes efterträdare, som chef för den produktionstekniska avdelningen, civilingenjör Bo Nord.

Samtidigt sker en nyorganisation av ekonomiavdelningen i samband med våra utökade åtaganden när det gäller utlandsbolag, dataverksamhet och bilvärmare. Den nya organisationen kommer att bestå av en ekonomidirektör med underställd redovisningsavdelning och en avdelning för ekonomisk planering. Ekonomidirektör och chef för den ekonomiska planeringsavdelningen kommer att utses under den närmaste framtiden. Som chef för redovisningsavdelningen har utsetts Alfred Joasoo.

Bahco Electronic Bastu

Under februari och mars har våra Hemkomfortförsäljare nu introducerat Bahco elektroniska bastu hos grossister och återförsäljare. Den har blivit en påtaglig framgång. Den 14 mars startade konsumentannonseringen med helsidor i Aftonbladet, Expressen, Sydsvenska Dagbladet och Göteborgs-Posten. Nu följer annonser i villa- populär- och fackpress över hela året. Det är den största reklamkampanjen som vi någonsin gjort.

För att producera en ny och helt uttömmande bygganvisning lät vi bygga en bastu i källaren, där vi punkt för punkt redogjorde för erfarenheterna vid bygget.

Nu demonstrerar våra hemkomfortsäljare den nya bastun för konsumenter på varuhus och hos bastuspecialister över hela landet.

På bilden demonstrerar K E Rönnewing Bahco Electronic Bastu och det övriga hemkomfortprogrammet hos Sundströms Järnhandel i Västerås.

Yrkesskador

Fotskadorna har under de senaste åren utgjort 20-25 % av samtliga yrkesskador. Många av dessa skador hade säkert kunnat undvikas om skyddsskor eller i varje fall grova skor hade använts.

För att minska fotskadorna och samtidigt förebygga ryggbesvär bör skyddsskor användas i ökad utsträckning.

Skyddskommittén uppmanar därför såväl tjänstemän som kollektivanställda, vilka i arbetet har behov av skyddsskor, att använda dylika. Skyddsskor har nämligen visat sig vara ett gott skydd inte endast mot tåskador utan även mot rygg-, ben- och övriga fotskador.

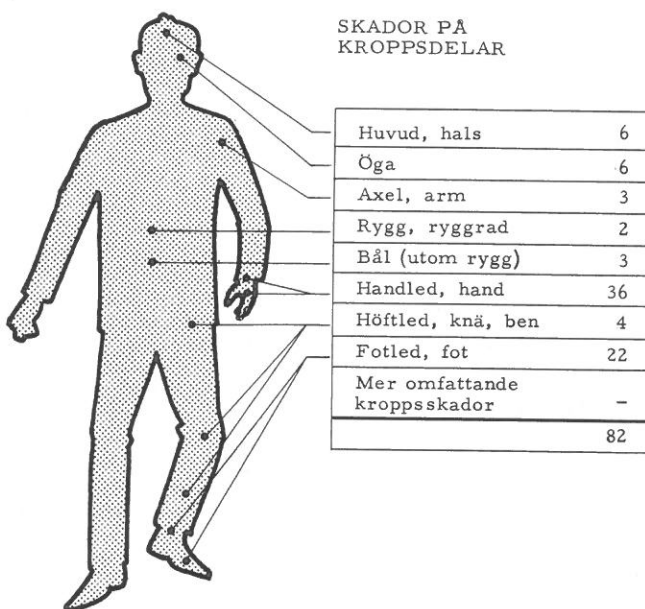
Skyddsskor - dam och herr - av olika modeller kan köpas till fabrikspris i försäljningslokalen. Betalning kan ske genom löneavdrag.

För att stimulera till ökad användning av skyddsskor, subventionerar företaget inköp av dylika skor med 10 kr/par (ca 25 % av priset).

Försäljningen har ökat år från år, vilket framgår nedan, men ännu finns det många, som frivilligt och medvetet utsätter sig för stora risker genom att icke utnyttja möjligheten att för en relativt liten summa skaffa sig ett bra skydd.

Försålda skyddsskor

År	Par
1965	65
1966	317
1967	334
1968	336

Konferans för orderbehandlare

Den 17 och 18 mars hölls en konferens för orderbehandlare i Enköping. Många viktiga punkter avhandlades, bl a faktureringsfrågor, moms, orderrutiner, returer och reklamationer, leveranstider, kontering m m.

Det blev en jobbig konferens, utan döda punkter. Bilden togs under en snabb kaffepaus. Från vänster ses: Erik Johansson SD-E, Torsten Eketjäll SI, Nils Olsson SD-L, Roine Jönsson SD-Su, Jan Stålvist, Ragnar Nordelöf, Gunnar Hybinette, Roland Hansson SD-M, Kurt Johansson SD-Ö, Gerhard Heinrich SD-G och Göran Carlsson SD-N.

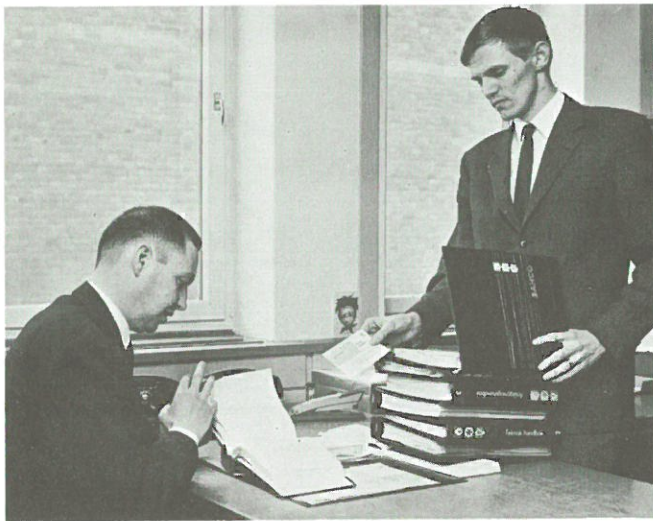

Praktisk AR!

Administrativ rationalisering inom Bahco kan ta sig många uttryck. Ett är att inte ha mera papper, kataloger eller referensverk än man verkligen behöver för att fullgöra sitt arbete på bästa sätt.

Carl-Erik Gestberg, som har AR som sitt huvudsakliga arbetsområde, visar här hur praktisk AR kan se ut. Som alla andra har han en gång skaffat sig de kompletta Bahco-katalogerna. För sitt arbete behöver han bara temporärt arbeta med dessa och kan då låna avdelningens exemplar. Alltså lämnar han tillbaka sina personliga kataloger till PFD Lennart Södergran, som sedan avför honom från katalogregistret. I framtiden slipper Carl-Erik det ganska omfattande arbetet med att hålla sin katalog ajour och spar många arbetstimmar.

Exemplet är verkligen efterföljansvärt. Se gärna över kataloger och referensverk och lämna tillbaka de som inte används regelbundet.

We learn English - the easy way

Winter is the time for study and there are many hardworking groups at this moment, wrestling with all kinds of languages, arithmetic, economy and technology.

English is, of course, a popular subject. This picture is taken from an internal course at the advertising department. Reading, writing, chatting and drinking a cool beer, that's English the easy way.

From the left, Anders Rongelid (teacher to the group), Lennart Hjälms, Barbro Johansson, Britt Karlsson, Gunnel Näsström and Marianne Gustafsson.

Appropå det här med Nordek Nyttan med Norden!

Ökningen i den nordiska samhandeln från 1959 till 1967 har varit nästan dubbelt så stor som ökningen i nordens samlade utrikeshandel. Den uppgiften kommer från direktör Thor Störe och den publiceras i Föreningen Nordens nyutkomna skrift "Nyttan av Norden". I skriften, som utges på norska redogöres för de konkreta fördelar, direkt och indirekt, som producenter, distributörer och enskilda människor har av det nordiska samarbetet. Tyngdpunkten i redogörelsen ligger på det ekonomiska området, varvid särskilt fördelarna av Nordens fria arbetsmarknad och tullfriheten på industrivaror betonas. Ett ännu livligare industriellt samarbete, ökad specialisering och arbetsfördelning ger ännu bättre internationell konkurrenskraft.

I ett utförligt tabellmaterial presenteras den nordiska samhandeln med övriga EFTA-länder och med EEC.

Tecknaren EWK har illustrerat skriften, som kan rekvideras från Föreningen Norden, postgiro 2844. Priset är 5 kronor.

Så här enkelt kan Norden bli en verkligt stor förhandlingspartner i ett framtida sammanslag Europa, anser tecknaren EWK.

Vad gör dom på Bahco?

Projektledare - länkar mellan försäljning, utveckling och produktion.

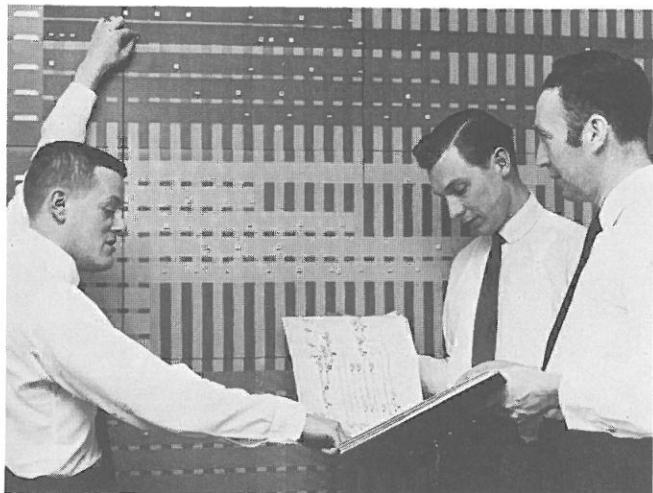
Projektledarorganisationen är en ny funktion på Bahco. Projektledarnas främsta uppgift är att anpassa och planera in nya produkter i vårt produktionsprogram. Genom denna organisation kan framtagningstiden för nya produkter och system samt typmodifieringar väsentligt förkortas. Detta sänker typkostnaden för varje projekt, vilket gör att vi kommer att få råd med flera nya produkter och på så sätt ständigt förbättra vår konkurrenskraft.

Början till en ny produkt är oftast en noggrann kravspecifikation, som upprättas av de säljande sektionerna, baserad på marknadsanalyser, erfarenheter från fältet och från installationsarbetet. Projektledarnas uppgift är bl a att i samarbetsgrupper, där representanter för utvecklingsavdelning, materialavdelning, tillverkningsavdelning och de olika säljavdelningarna ingår, diskutera och modifiera dessa kravspecifikationer och anpassa dem till våra möjligheter. I dessa arbetsgrupper skall projektledarna uppmuntra till värdeanalyser (systematisk komponentvärdering) som kan bidra till ytterligare sänkningar av typkostnaderna och ett konkurrenskraftigare pris på produkten.

Projektledarna upprättar sedan nätverksplaner för varje projekt och ansvarar för att dessa följs fram till produktionsstart. Nätverksplanerna överförs även till mantids- och resursplaner, bl a för att undvika trånga sektioner vid framtagningsarbetet.

I arbetsbeskrivningen ingår dessutom systematisk insamling av teknisk information om egna och konkurrenters produkter och att på uppdrag av patentavdelningen granska egna och främmande patentanspråk. Projekt- och produktkalkyler är också viktiga arbetsuppgifter för projektledarna liksom att i samråd med berörda avdelningschefer upprätta investeringskalkyler för varje projekt.

I bilden ser vi Arne Wilhede, Bernt Nilsson och Harry Bertilsson i färd med att göra en kontroll att den stora planeringstavlans stämmer med de nätverksplaner som gäller för varje projekt. Fjärde man i projektledargruppen, Stig Andersson, var på tjänsteresa vid intervju tillfället.

Harald Grønningen -en legend i skidspåret!

Han har verkligen förtjänat en Bahco Bastu! Harald Grønningen, som under så många år varit en toppman inom skidvärlden och som fortfarande hör till världens allra främsta skidlöpare.

Bastuaggregatet skänktes påpassligt av vår agent i Norge Alfsen & Gunderson A/S. Vi faller gärna in i hyllningskören för Harald Grønningen.

Nytt från utbildningsfronten

Samtliga sekreterare samlades ...

Torsdagen den 11 mars samlades alla sekreterare och maskinskriverskor i hörsalen för att kvittera ut de nya skrivreglerna för Bahco Ventilation. Reglerna har utarbetats av en kommitté, bestående av Claes Hammar, Hans Molin och Bertil Danielsson. Det har tagit nästan ett år att sammanställa pärmen. Remissinstanser för arbetet har varit DS, Anna-Britta Berwick och DAS, Anne-Marie Eriksson.

Under ledning av Bertil Danielsson och Hans Molin gick pärmen igenom ordentligt. Här är några rubriker ur innehållet:

Så skriver vi...! Redigeringsprinciper och exempel på riktigt skriftspråk. Man bör skriva som man talar och undvika långa, tillkrånglade eller snirklade meningar.

Kommatering Pauskommatering, dvs man sätter komma på de ställen där man gör en naturlig paus, börjar alltmör ersätta den rent grammatikaliska kommatering.

Underskrifter Vi skriver numera AB Bahco Ventilation, i en rad, under brev och meddelanden.

Skrivreglerna omfattar dessutom exempelsamling där alla typer av brev, meddelanden, förfrågningar, inköpsanmälan, reseräkningar m m finns representerade.

Efter genomgången följde en livlig diskussion, där skrivregelskommittén satt som panel. Meningen är bl a att skrivreglerna skall följas upp av en skrivguide, regler för ett rationellt utnyttjande av skrivtjänsterna. Denna guide kommer med andra ord att rikta sig till de som utnyttjar skrivtjänster i någon form.

Bland övrig interna utbildning kan nämnas:

Administrativ Rationalisering genom chefer, del 2

En direkt fortsättning av höstens kurs i AR för sektions- avdelnings- och gruppchefer. På basis av de metoder som presenterades i första kursen ägnas nu större delen av kursutrymmet åt att analysera olika AR-projekt. I sista avsnittet går man dessutom in på frågor som gäller ledarutbildning. Kursen håller på till 24 april.

AR genom chefer, sammandrag av del 1

En endagsutbildning, omfattande sammandrag av del 1 AR genom chefer. Deltagare var 8 st distriktchefer.

Nätplanering

Med 20 deltagare från samtliga huvudavdelningar, projektledare samt övriga som arbetar med den nätplanerade produktframtagningen.

Att arbeta i företagsnämnd

Kurs för företagsnämndsledamöter. Kursmaterialet har sammanställts av LO, TCO och SAF. 22 deltagare.

Externa kurser

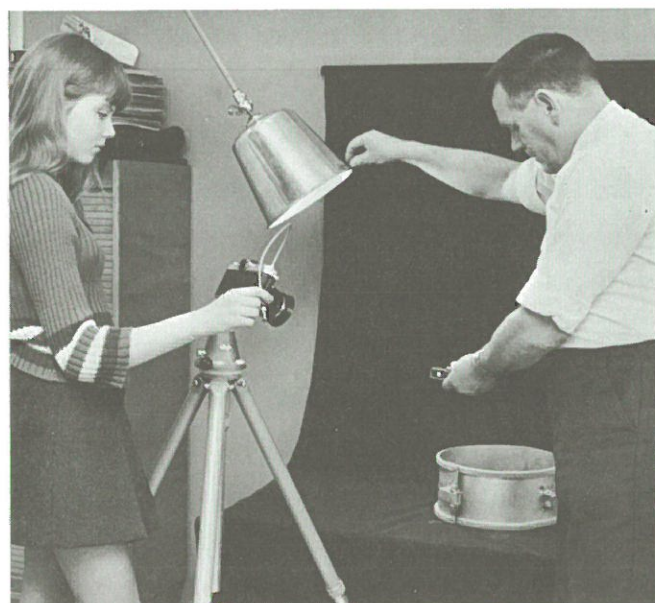
Kreativ företagsledning	2 deltagare
Kylteknik för VVS-tekniker	1 "
Tyristorteknik	1 "
Systemarbete ADB	1 "
Framgångsrik försäljning	1 "
Att sälja till Byggnadsindustrin	1 "
IBM-program för förråds- och lagerstyrning	2 "

Många PRYO-elever på Bahco

Så här års kommer många elever från grundskolans klass 8 ut på våra arbetsplatser för praktisk yrkesorientering. Meningen är att se och lära så mycket som möjligt inom de yrkeskategorier som man gärna vill ägna sig åt i framtiden.

Britt-Marie Jonsson var på Reklamavdelningen i 14 dagar. Hon var intresserad av fotografering och fick en mycket noggrann information hur fotoavdelningen på en industri arbetar.

På bilden lär Torsten Enberg ut ljusmätningens svåra konst. Det gäller att välja rätt bländare och exponeringstid.

Ny avdelning - Bahco Bilvärmare

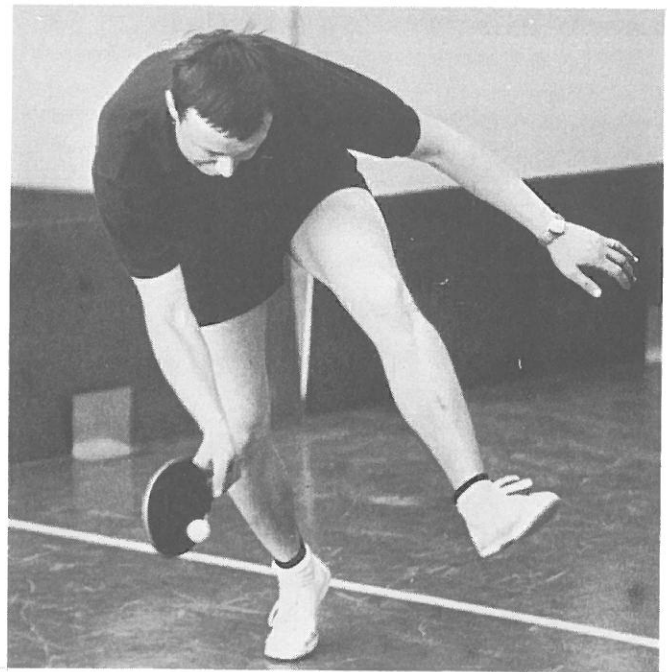
Alltsedan den första Bahco-tillverkade bilvärmaren såldes 1959 har expansionen gått synnerligen starkt. Idag är Bahco Bilvärmare det klart dominerande märket i hela Skandinavien.

Fr o m den 1.1.1969 överfördes denna produktgrupp i sin helhet till Bahco Ventilation. Den 1.4 flyttade Marknadsavdelningen över till oss och kommer nu alltså mer påtagligt att synas i våra sammanhang.

Den nya avdelningen har beteckningen V och möttes vid flyttningen till sjunde våningen i kontorshuset av flyttgröt och nyrenoverade lokaler.

Serviceverkstadens personal kommer att tills vidare fortsätta sin verksamhet i lokaler vid Fanna.

Fr v Daniel Deger, Margareta Unnerstedt, Alf Larsson, Gunnar Ekstrand, Fritz Lekander, Torsten Byström, Börje Larsson, Hans Jonasson, Bengt Stenvinkel, Erik Eriksson, Jan Karlsson, Christina Forsström, Lars-Åke Anterving och Lennart Strömbom.

Här ses segraren i herrklassen, Toni Borg.

Nästan 900 Bt-matcher på en lördag och söndag

Ett av de allra största arrangemang som Bahco IF någonsin påtagit sig gick av stapeln den 29 och 30 mars, Bahco IF:s Nationella bordtennistävling. Ca 400 deltagare hade anmält sig, de flesta från mellansverige.

Tävlingen blev en succé, både sports- och arrangörsmässigt. Nästan 900 matcher kunde spelas utan större tidsmässiga förskjutningar. En stark insats gjorde domarkåren, som rekryterats från traktens aktiva och motionsspelande bordtennisentusiaster.

Totalsegrare blev den forne elitspelaren Toni Borg i herrklassen och Siv Pettersson från Stockholms Godtemplare i damklassen.

Den stora prissamlingen man spelade om var värd ca 6.000 kronor och var till större del skänkt av olika firmor i Enköping. Priset för lagsegrern var en Bahco MiniBastu, som vanns överlägset av Solna BTK.

Bahco Ventilation i samarbete med USA-företag

Ett samarbetsavtal, som gäller från början av 1969, har tecknats mellan AB Bahco Ventilation i Enköping och Syska & Hennessy, Inc. i New York.

Det amerikanska företaget skall i fortsättningen bevaka och kontinuerligt rapportera om marknads- och systemutvecklingen när det gäller ventilations-system i USA.

I avtalet ingår också direkta konsultationer mellan Bahco och Syska & Hennessy för aktuella projekt där de amerikanska erfarenheterna kan utnyttjas. Seminarier och diskussioner om system och konstruktioner kommer också att äga rum.

En intressant del av samarbetet gäller utbildningen av systemtekniker. Speciella utbildningsprogram i USA kommer att genomföras för några av Bahcos ventilationstekniker.

Bahco-mästerskap i bridge

Eskil Sjödin

Sven Engdahl

Bridge är en populär fritidssysselsättning för många Bahcoiter. Varje år koras också Bahco-mästare i denna sport. För säsongen 1968-1969 har mästerskapstävlingen lagts upp på fem kvällar, de sista torsdagarna i oktober, november, januari, februari och mars.

Det är en för Enköping helt ny tävlingsform som introducerades i samband med den första tävlingskvällen. På varje bricka tävlade paren mot ett givet fyrmannaresultat och när spelet är klart omräknas differensen enligt en fyrmannainspirerad skala med 20 poäng att dela på. På detta sätt vet varje par sin exakta position bricka för bricka och tävlingsledaren kan göra generalprotokoll efter varje rond.

Tävlingsformen blev mycket uppskattad och med mindre modifieringar blir den säkert perfekt för tävlingar av detta slag.

Man spelar alltså fem kvällar och de tre bästa resultaten i procent utan handicap sammanräknas och på basis av detta kan Bahco-mästarna koras.

Vid prisutdelningarna kunde de 10 kg kaffe som utgjorde pris t.o.m. sjunde par delas ut endast några minuter efter att sista kortet för kvällen spelats. Denna snabbhet möjliggjordes av den nya tävlingsformen.

Tävlingsledare är Anders Ström och han hoppas att ännu fler bridgebitna Bahcoiter hittar vägen till Fanna-salen när tävlingen tas upp på nytt till hösten.

Slutställning i Bahco-mästerskapet

1. Engdahl - Sjödin	Bahco Ventilation	194,74
2. Söderkvist - Nyberg	"	185,78
3. Jarl - Ringsjö	Bahco Verktyg	166,99

I sammanhanget bör också Gösta Sundin nämnas. Han har agerat som framgångsrik reserv för både Engdahl och Sjödin, varför egentligen han också skulle kunna kalla sig Bahco-mästare.

Nu kommer snart våren - och tennisen

Tennisentusiasterna på Bahco börjar vädra vårluft. I april börjar man göra iordning banan i Fanna och i maj börjar utomhussäsongen.

20 timmars speltid per vecka är kapaciteten för grusbanan. Det är ca 100 spelare som skall samsas om dessa timmar, men det brukar gå bra när de ansvariga för tennissektionen pusslat färdigt. Anslag med preliminära bokningslistor kommer ut inom den allra närmaste framtiden.

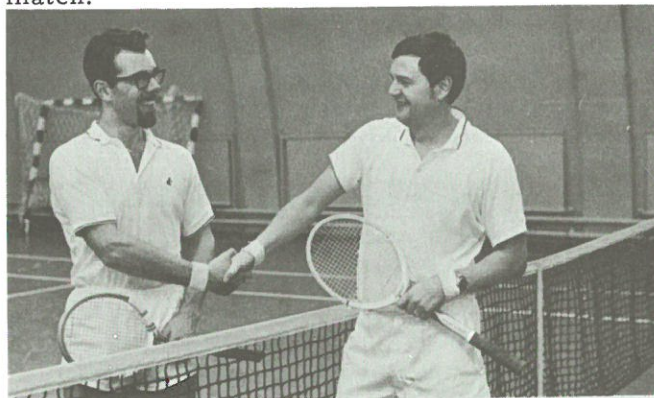
Kostnaden är minst sagt rimlig. Den som bokar in sig för 1 timme i veckan under hela säsongen, betalar en säsongsavgift av 10 kronor. Har man 2 timmar i veckan blir det 20 kronor osv. Verkligen kostnad per spelad timme ligger alltså under 1 kr för varje spelare.

Tennissektionen leds av Jörgen Klang, Sven Bredberg och Sture Nyckel från Bahco Ventilation och Uno Carlsson från Verktyg.

Två stora tävlingar arrangeras varje år. Båda är utformade som handicap-turneringar, vilket gör att alla kan ställa upp. I augusti går den sk Bahco-Cupen av stapeln. Där spelar man om Harry Lagerströms vandringspris.

Jul-Cupen, som går mellan jul och nyår, gäller ett vandringspris, skänkt av Enköpings Tennis-klubb. Den turneringen spelas naturligtvis inomhus.

Bilden visar finalparet i Jul-Cupen, P O Danielsson och Sivert Sundberg. Det blev P O Danielsson som avgick med segern efter en mycket spännande finalmatch.

Nytt från distriktet !

Ove Stenberg i Norrköping gör bra PR för Bahco och för sig själv.

I mitten av februari hölls en stor kommunal miljövårdskonferens i Norrköping. Modern luftvård var naturligtvis en av huvudpunkterna. Ove Stenberg redogjorde för konstruktion, funktion och ekonomisk kring Bahco SO₂-skrubber, vilket väckte stort intresse.

Resultatet blev nästan en helsidas reportage om SO₂-skrubbern dagen därpå i Norrköpings Tidningar/Östergötlands Dagblad. Bra PR för Bahco och Norrköpingsdistriktet.

Några veckor senare dök Ove åter upp i spalterna. Han var med i Norrköpingsjuryn för att kora årets Eurovisionsschlager. Som frilansmusiker (bas och trumpet) och tidigare jazzfantast, är han ju också väl lämpad som musikdomare.